

REVEIL-SERIE

God nodigt ons
door het Evangelie

THEODORUS ADRIANUS CLARISSE

No. 486

JULI | AUGUSTUS 2012

THEODORUS ADRIANUS CLARISSE

Theodorus Adrianus Clarisse was de zoon van Abraham Clarisse en Adriana Maria van der Vis. Hij werd op 14 januari 1741 te Oost-Souburg geboren, waar zijn vader onderwijzer was. Hij studeerde aan de Latijnse en aan de illustre school in Middelburg, waar hij ook onderricht kreeg in oosterse talen van de predikant Jacobus Willemssen. Daarna ging hij naar Utrecht voor de theologische studie. Eén van zijn leermeesters daar was Gijsbert Bonnet, een befaamd rechtzinnig theoloog in die dagen die grote invloed had. Tweemaal heeft Clarisse onder hem een theologische disputatie verdedigd.

In 1764 werd hij predikant te Amerongen. In datzelfde jaar trouwde hij in IJsselstein met Elselina Elisabeth van der Duyff. Hun zoon Johannes, die in 1770 werd geboren, is later hoogleraar theologie geworden in Harderwijk en daarna in Leiden. In 1767 ging Clarisse naar Wageningen; en in 1769 naar Schiedam. Daar overleed in 1772 zijn vrouw, nog maar 29 jaar oud. Hij huwde in 1773 opnieuw, nu met Anna Eduardina Pigeaud. Het jaar ervoor had Clarisse het beroep aangenomen naar Amsterdam, waar hij tot zijn dood is gebleven.

Clarisse was een geliefde prediker, vanwege zijn evangelische benadering van de tekst die gericht was op de praktijk van het geloofsleven. Hij volgde daarbij de door zijn leermeester Gijsbert Bonnet geïntroduceerde preekmethode, maar in tegenstelling tot Bonnet, gaf hij veel meer aandacht aan de toepassing van de tekst. In mei 1782 verbleef Clarisse in de stad Groningen als afgevaar-

digde van Noord-Holland om de Provinciale Synode van Stad en Lande bij te wonen. Toen hij op 5 mei 1782 voor-
ging in een dienst in de Martinikerk werd hij onwel. Enkele
dagen later is hij daar gestorven ten huize van zijn jeugd-
vriend, de hoogleraar P. Abresch. Die heeft ook het grootste
deel van de preken van Clarisse bezorgd, die na zijn dood
werden uitgegeven. In het Biographisch Woordenboek (deel
I, pg. 250-253) schrijft Glasius over hem: Clarisse trok volle
kerken, omdat hij graag werd gehoord; een uitmuntend
prediker die onder de voortreffelijkste kanselredenaars van
zijn tijd mag worden gerekend. Hij genoot in de gemeenten
die hij diende ‘hoge achting en toegenegenheid’. Zijn le-
vensbeschrijver zegt van hem dat ‘in zijn kanselvoordracht
Evangeliekunde zich allertreffelijkst verenigde met zuivere
praktijk van godzaligheid’. De predikers Theodorus Avinck
en Isaäk de Leeuw zijn zijn geestverwanten.

Bron:

- Biografisch Lexicon voor de Geschiedenis van het
Nederlandse Protestantisme, deel 5, pag. 117-118.

De preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven
in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands. Het
is de eerste preek uit het boek “De weg der zaligheid
in Jesus Christus”, voorgesteld in eenige Leerredenen,
tweede deel, door Theodorus Adrianus Clarisse, bedie-
enaar des H. Evangeliums te Amsterdam. Uitgegeven te
Amsterdam door Johannes Wessing, 1780. Eerder ver-
schenen in de Reveilserie als nr. 238, oktober 1987, en
nu geheel opnieuw hertaald.

GOD NODIGT ONS DOOR HET EVANGELIE

door

THEODORUS ADRIANUS CLARISSE

“En toen één van hen die mede aanzaten deze dingen hoorde, zeide hij tot Hem: Zalig is hij die brood eet in het Koninkrijk Gods.

Maar Hij zeide tot hem: Een zeker mens bereidde een groot avondmaal en hij nodigde er velen. En hij zond zijn dienstknecht uit ten ure van het avondmaal, om de genodigden te zeggen: Komt, want alle dingen zijn nu gereed.”

Lukas 14:15-17

Als wij op het begin van dit hoofdstuk letten, zien we dat de Heiland van de wereld in het huis van een overste der Farizeeën was. Hij was daar uitgenodigd om te eten. Dit gebeurde op de sabbat. Deze beide omstandigheden gaven aanleiding tot gesprekken tussen Jezus, Zijn gastheer en de overige gasten.

Het eerste gesprek ging over het bijgeloof van de Joden ten aanzien van de sabbat (vers 1-6).

Het tweede gesprek had tot doel om hun hoogmoed te beschamen en in te perken. Ze waren namelijk heel sterk gericht op het vooraanzitten (vers 7-11). In het derde gesprek vermaant de Heere Jezus Zijn gastheer om zijn goederen niet alleen te gebruiken voor zijn eigen genoegen en vertoon van grootheid, maar om daarmee ook goed te doen aan armen en behoeftigen (vers 12-14).

Na deze gesprekken zien we in vers 15 dat één van de gasten door een opmerking de Heiland aanleiding geeft tot een nieuw gesprek, waarin de Heere Jezus nader ingaat op de aard van Zijn Koninkrijk. Daarvoor willen we met de hulp van de Heere uw aandacht vragen.

In onze tekst zien wij:

1. *De nodiging van de Heere, zoals die in het Evangelie tot ons komt.*
2. *Het onwaardige gedrag van de meeste mensen ten opzichte van die nodiging.*
3. *Het grote geluk van hen die de liefdesstem van de Heere volgen, in tegenstelling tot hen die op zo grote zaligheid geen acht slaan.*

Wij bidden God of deze onderwerpen zullen dienen om mensen voor de Heere en Zijn kostbare gemeenschap te winnen. We vragen of de Heilige Geest ons daartoe bestraalt met Zijn licht en of Hij Zijn Woord krachtig maakt door Zijn goddelijke invloed.

Voor we nu gaan beginnen aan de verklaring van onze tekst, is het nuttig om nog wat andere dingen te noemen. Allereerst vinden we in Matth. 22 vers 2-14 bijna hetzelfde als wat we hier lezen. Als we die gelijkenis met onze tekst vergelijken, zien we zulke duidelijke overeenkomsten in de feiten, dat we er geen ogenblik aan twijfelen dat het dezelfde gelijkenis is, wat het grote doel van de Heiland betreft. Maar in de omstandigheden zijn er zoveel verschillen, dat we niet kunnen geloven dat de gelijkenis in Mattheüs op hetzelfde moment uitgesproken is, als die in Lukas.

Jezus schijnt de gelijkenis in Matth. 22 in de tempel te hebben uitgesproken. Dit is zo, als het 22^e hoofdstuk verband houdt met het 21^e hoofdstuk, waar wel duidelijke aanwijzingen voor zijn. Maar de gelijkenis, zoals die in Lukas wordt beschreven, heeft Jezus uitgesproken tijdens de maaltijd bij de overste van de Farizeeën, volgens vers 1. Bij Mattheüs spreekt Jezus over een bruiloft, terwijl het in Lukas

over een maaltijd gaat. In Mattheüs gaat het over een middagmaal en in Lukas over een avondmaal. In Mattheüs wordt gesproken over twee momenten waarop de gasten worden uitgenodigd. Één keer ver van te voren en nog een keer direct voor de maaltijd. Lukas spreekt slechts over één uitnodiging. Ook staat in Mattheüs dat er dienstknechten worden mishandeld en dat er een gast is zonder bruiloftskleed, waarover in Lukas niets is te vinden. Maar het gedrag van de genodigden wordt hier duidelijker omschreven dan in Mattheüs, zowel van hen die niet, als van hen die wel komen.

We zien duidelijk dat, hoewel de hoofdlijn van de twee gelijkenissen hetzelfde is, Jezus deze gelijkenis waarschijnlijk twee keer heeft verteld. De veranderingen heeft Jezus waarschijnlijk niet zonder reden aangebracht. We zullen hier dus alleen de zaken behandelen die in Lukas naar voren komen. Als we ook de aanvullingen uit Mattheüs gebruiken, zouden we Jezus misschien andere dingen laten zeggen dan dat hij bedoeld heeft. Dit wilde ik vooraf opmerken, omdat het u misschien zou verbazen dat wij alleen spreken over de tekst van Lukas, zonder gebruik te maken van de gelijkenis uit Mattheüs.

Het tweede dat ik nog wil opmerken is dit: Jezus onderwijst de mensen door middel van gelijkenissen, waarbij Hij voorbeelden neemt uit het dagelijkse leven. Deze manier van spreken was de oosterling niet onbekend. Zo heeft Jezus ook deze gelijkenis verteld als antwoord op het spreken van één van de gasten. De bedoeling van de Heere Jezus met de gelijkenis komt het beste naar voren als we die zien als antwoord op de opmerking van die gast. Van de gelijkenis moet dan ook niet elk onderdeel worden toegepast, maar alleen die welke dienen tot het grote doel dat de Heiland voor ogen heeft.

Als we de uitspraak van de gast overwegen en het antwoord van Jezus hiermee vergelijken, zien we al snel dat Jezus wil aantonen dat het niet aan God te wijten is, wanneer mensen onder de bediening van het Evangelie verloren gaan, maar aan de onwil en boosheid van de mensen zelf. Voor zover de bijzonderheden van de gelijkenis op dit doel van de Heiland passen, moeten wij ze geestelijk overbrengen. Maar als we daarin te ver gaan, lopen we gevaar de geloofsorde uit het oog te verliezen en laten we de Heiland dingen zeggen die Hem geheel vreemd zijn, zoals uit de nadere verklaring blijken zal.

Laten we nu overgaan tot de verklaring van de tekst. We zien als eerste de opmerking van de gast en daarna het antwoord dat Jezus hem geeft om te

laten zien dat zij die onder het Evangelie verloren gaan, dit niet aan God, maar aan zichzelf te wijten hebben.

De spreker waar het over gaat is één van hen die aan de maaltijd deelnamen. Waarschijnlijk was het één van de belangrijkste mensen uit Israël, iemand van de sekte van de Farizeeën. Anders zou hij hier niet uitgenodigd zijn. Want uit Jezus' redevoering (vers 12) blijkt, dat de Farizeeër, bij wie Hij in huis was, niet alleen rijk, maar ook trots was. Hij ging alleen om met gelijkgezinden die er dezelfde levenswijze op na hielden. We kennen de spreker alleen uit zijn woorden.

Toen deze man al de dingen hoorde die Jezus sprak, vooral over de opstanding van de rechtvaardigen, verzuchtte hij: zalig zijn zij die brood eten in het Koninkrijk van God.

Als we ons die spreker mogen voorstellen als een zeer godsdienstige persoon, dan zouden we hem kunnen zien als iemand die onder de gesprekken met Jezus wordt aangezet om na te denken over goddelijke en geestelijke zaken. Bij het horen van het grote geluk dat de rechtvaardigen op de jongste dag zullen krijgen, zouden we dan mogen denken dat zijn gemoed zo werd aangedaan met verlangen naar dit heil, dat hij zich niet kon inhouden om uit

te roepen: zalig is hij die brood eet in het Koninkrijk van God.

Andere uitleggers echter stellen deze man voor als een vleselijk gezinde Jood. In Joodse geschriften is te lezen dat de Joden er, voor wat betreft de tijd van de Messias, vanuit gingen dat gestorven Joden door de Messias zouden worden opgewekt om deel te nemen aan een zeer overdadige maaltijd op aarde. Vandaar dat de man, als hij hoort over de opstanding der rechtvaardigen, deze uitroep doet.

Naar het mij voorkomt doen we er goed aan de woorden van deze man niet te veel naar de ene of naar de andere kant uit te leggen. De man zal wel vleselijke gedachten hebben gehad over Gods Koninkrijk, volgens de heersende gedachten in die tijd. Maar omdat hij bij de sekte van de Farizeeën hoorde, die als matig en bescheiden bekend staat, ga ik er niet vanuit dat hij aan een buitensporige maaltijd denkt. Uit het antwoord van Christus blijkt ook dat hij niet zozeer de vleselijke denkbeelden over het rijk van de Messias bestrijdt. Het gaat veel meer over het ongeloof ten opzichte van de nodiging van God, dat erger wordt door het onmatige najagen van de tijdelijke dingen. Daarom houd ik het ervoor dat de man, luisterend naar Jezus' woorden, het geluk heeft overdacht van de rechtvaardigen in de opstanding van de doden. Nu hij aan de maaltijd zit,

wordt hij eraan herinnerd dat het Koninkrijk van God vaak wordt vergeleken bij een maaltijd. Dit zal hem tot zijn uitspraak hebben gebracht waaruit de begeerte blijkt om te mogen delen in dit geluk. Er waren meer Joden die met meer of minder belangstelling aan de zaligheid dachten en er ook wel wat voor wilden doen. Dat zien we in die vraag van Johannes 6: Wat moeten wij doen, opdat we de werken van God mogen doen? (vers 28). En vooral bij die jonge man die aan Jezus vraagt: Wat moet ik doen om het eeuwige leven te beërven?

Als we dit begrijpen, zullen we de gepastheid van het antwoord van Jezus in de gelijkenis duidelijk inzien. De Heiland, Die nooit een geschikte gelegenheid om mensen te onderwijzen, liet voorbijgaan, zal ook in deze situatie de spreker antwoorden met een gelijkenis die past bij de aard van zijn vraag. Hij laat ons een man zien uit de hogere stand. Deze man liet een grote maaltijd klaarmaken. Hij had veel mensen uitgenodigd, maar de meesten weigerden te komen. Dit geeft aanleiding om nu mensen uit te nodigen en metterdaad tot de maaltijd te brengen die men er niet geschikt voor zou vinden.

We begrijpen allemaal dat in dit alles een gelijkenis ligt van hogere en geestelijke dingen. Daarom moe-

ten wij niet blijven steken in het letterlijke verhaal, maar trachten door te dringen tot de kern die erachter verborgen is, die niet moeilijk te vatten is.

We zien hier een gastheer van aanzien en macht. De genodigden waren afhankelijk van hem en waren hem gehoorzaamheid verschuldigd. We denken dus aan een koning of landheer, aan wie de onderdanen alle eerbied en gehoorzaamheid schuldig zijn. Het is een eer om bij hem aan tafel te worden genodigd. Zou de gastheer wel terecht boos kunnen worden, als hij geen gezag over de genodigden zou hebben gehad? Vooral hij die een vrouw getrouwd had, misschien wel zijn eigen bruiloft hield, zou zich niet hoeven te verontschuldigen als de gastheer aan hem gelijk was, of niets over hem had te zeggen. Maar de verontschuldiging van deze bruidegom wordt even zwaar opgenomen als die van de andere gasten. Als de gastheer geen gezag had, hoe zou hij dan het recht hebben gehad om zijn knechten te bevelen: dwing ze om in te komen? (vers 23).

Ook zien we dat de Heiland oog heeft voor de gebruiken van zijn tijd en van zijn landgenoten. Bij de Joden en bij andere volken, hield men in de avond vaak prachtige maaltijden. De gasten werden van te voren uitgenodigd. Vaak werden ze er net voor de maaltijd nog eens aan herinnerd, door knechten van de gastheer.

De verontschuldiging van de genodigden hebben betrekking op de tijd waarin de Joden toen leefden. Jezus gebruikt al die bijzonderheden, omdat ze in de gelijkenis passen, maar ook omdat ze het doel van het verhaal dienen.

Laten we nu overgaan tot het behandelen van de geestelijke betekenis van het eerste deel van de gelijkenis. We zien:

- a. De persoon die uitnodigt.
- b. De genodigden.
- c. De maaltijd waartoe ze geroepen worden.
- d. De uitnodiging zelf.

a. De Persoon die nodig is zonder twijfel God Zelf. Aangezien Jezus nu, in de dagen van Zijn omwandeling op aarde, de nederige Knecht van Zijn Vader was, ligt het voor de hand hier aan de Vader te denken. In de diepste zin behoort bij de Vader het werk dat hier aan de gastheer wordt toegekend. Het is de Vader Die in eeuwige liefde het heil voor de zondaren uitdacht en de weg daartoe uitstippelde. Hij stelde Zijn Zoon aan als Borg en zond Hem naar de aarde. Het is de Vader Die het heil ook aan zondaren laat bekendmaken en aanbiedt. Paulus zegt van zichzelf en van hen die de boodschap van verzoening verkondigen: ‘Al deze dingen zijn uit God, Die ons met Zichzelf verzoend heeft; Hij heeft

het woord der verzoening in ons gelegd. Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bad' (2 Kor. 5:18-20).

Terloops moet ik erop wijzen dat God in Zijn nodiging aan zondaars hier Heer en Koning wordt genoemd. Hij heeft de macht en het recht om gehoorzaamheid te eisen aan Zijn oproep. Geen wonder, want is Hij niet de Heer en Schepper van ons allen? Moeten we Hem zo dan ook niet eerbiedigen? Zijn bevelen moeten we zien als geheiligde wetten en Zijn nodigheden als neerbuigende, onbegrijpelijke mensenzelfde. Dit moet bij de mensen een gewillige gehoorzaamheid opwekken.

b. Dit blijkt verder als we zien welke personen genodigd worden. Eerst wordt in het algemeen gezegd dat het er veel waren. Daarna zien we hun verschillende karakters. De eerste genodigden hadden meer aanzien, maar bleven weigeren om te komen. De tweede groep was van een lagere stand, maar woonde in de buurt van de eersten. De derde soort mensen woonde verderaf en was overal verspreid. De laatste twee groepen gaven gehoor aan de oproep, maar de eerste niet. We zullen in deze preek alleen ingaan op de weigerende groep.

De vraag is, wie worden met deze mensen bedoeld? Ik denk het grootste gedeelte van de Joden, vooral

degenen die leefden ten tijde van Jezus. Dit komt overeen met de omstandigheden waarin Jezus de gelijkenis sprak, en met de inhoud ervan. Omdat alles wat geschreven is tot onze lering is gegeven, mogen we deze gelijkenis zien als iets wat in alle tijden gebeurt bij hen van wie Jezus zegt: velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren (Matth. 20:16). Het gaat om alle mensen die onder het Evangelie leven, maar in hun ongeloof blijven volharden. Zij hebben hetzelfde voorrecht als de Joden. Aan hen wordt het Evangelie verkondigd. Maar Jezus zei van het geslacht van Zijn tijd dat het voor Sodom en Gomorra draaglijker zou zijn dan voor hen in het oordeel. Paulus stelt ook de vraag over hen die onder het Evangelie ongelovig blijven: hoe zullen zij ontvlieden die op zo grote zaligheid geen acht nemen? (Hebr. 2:3). Dit is geen wonder, want Hij Die hen nodigt is de hoge God, Die met recht gehoorzaamheid eisen mag. En de genodigden zijn schepselen die geheel afhankelijk zijn van God en die alle gehoorzaamheid aan Hem verplicht zijn. God heeft op alle mensen een onbetwistbaar recht om van hen gehoorzaamheid te eisen aan al Zijn bevelen. En zeker geldt dit de Joden tot wie Hij nog in een bijzondere betrekking stond, omdat zij als volk van Gods eigendom boven andere mensen bevoorrecht waren. Uit hoofde van die weldaden waren zij nog des te sterker verplicht tot een gewillige gehoorzaamheid.

c. Te meer als we zien de zaak waartoe God hen laat oproepen. Deze is van die aard dat de nodiging geen afwijzing behoort op te wekken in de genodigden, maar een vurig verlangen. Ze werden uitgenodigd voor een goed verzorgde en heerlijke maaltijd. In de tekst wordt het een groot avondmaal genoemd. Met dit avondmaal wordt het genieten van het heil van Gods Koninkrijk bedoeld. Dat zal hier op aarde beginnen, en in het hiernamaals volkomen worden genoten aan het avondmaal van de bruiloft van het Lam. Ik denk dat men die heilgoederen, naar de bedoeling van de gelijkenis, vooral moet zien in het licht van het Nieuwe Testament, dat nu zou ingaan. Dan zou er een ruime toedeling van dat volle heil plaatsvinden. In het Oude Testament werd daar al naar verwezen (Jesaja 25 en 55). De genadegoederen van Gods Koninkrijk worden dan ook terecht vergeleken met een vorstelijke en wel toebereide maaltijd. Niet alleen vanwege de Gastheer. Het maakt immers het hoogste geluk van stervelingen uit om Zijn vriendschap en gunst te genieten. Maar ook vanwege de hoge prijs die betaald is voor deze overvloedige heilgoederen en vanwege de blijdschap die ervaren wordt in het genieten ervan. Al in dit leven wordt het goede van Gods huis en het heilige van Zijn paleis genoten. Hierna zal de volle verzadiging van vreugde worden geproefd, en

eeuwige lieflijkheden aan Gods rechterhand.

De maaltijd is met recht vorstelijk, omdat de Gastheer de Koning van alle koningen is. Zij die eraan deelnemen worden ook koningen en priesters gemaakt. Zij zitten in blinkende kleding van gerechtigheid, heiligheid en vrede. De zaal schittert van licht en heerlijkheid. De Almachtige is voor de gasten een eeuwig Licht, en hun God is hun Sierlijkheid (Jesaja 60:19).

Het is een goed toebereide maaltijd, want het plan ervoor werd al in de eeuwigheid gemaakt. Alle behoeftes zijn in de loop van de tijd verzameld en de maaltijd is klaar om gehouden te worden. Na het slachten van het geestelijke Paaslam Jezus Christus, Die zowel de ware zielenspijs is als Degene Die deze maaltijd verdiend heeft, zullen alle volken en landen tot dit heil van onze God worden geroepen.

Terwijl u deze dingen hoort, denk ik, dat er in uw harten een soortgelijke of mogelijk nog uitnemender gedachte opkomt dan die van de mede aanzittende Farizeeër. ‘Zalig, ‘zegt u, ‘driemaal zalig en gelukkig is hij, die brood zal eten aan deze grote maaltijd in het Koninkrijk van God. Maar wie zou er nu van zo’n voorrecht voor zichzelf gebruik durven maken? Niemand toch, als God Zelf door Zijn liefdevolle nodiging daartoe geen vrijheid gaf.

d. Hier komt de Heiland Zelf het aarzelende onge-
loof tegemoet, als Hij laat zien hoe God Zijn knech-
ten zendt om velen te nodigen tot het kostelijke
genieten van al dit heil. Hij zegt niet alleen in het
algemeen dat Hij velen uitnodigt, maar in vers 17
ook duidelijk dat Hij Zijn dienstknechten uitzendt
op het uur van het avondmaal, om de genodigden te
zeggen: 'Komt, want alle dingen zijn nu gereed'.

Zoals ik eerder zei, spreekt Mattheüs over twee
uitnodigingen door de dienstknechten. Als dit ook
geestelijk kan worden overgebracht, zou de eerste
uitnodiging al de nodigen van het Joodse volk
door de profeten kunnen zijn, of meer nog, die van
Johannes de Doper als voorloper van de Heere
Jezus. De laatste uitnodiging zou dan de openbare
prediking zijn van de Heere Jezus onder het Joodse
volk. Als we dit aannemen, kunnen we ook ver-
klaren waarom er juist over een avondmaal wordt
gesproken. Want de tweede nodiging komt tegen
de avond. De Heiland zou dan die aanduiding ge-
bruiken om te benadrukken dat de laatste nodiging
uitgaat aan het eind van de oude bedeling van de
Joodse republiek. Ook wordt dan duidelijk dat na-
drukkelijk wordt gesproken over een dienstknecht,
waaronder we de Knecht des Heeren verstaan.

En daarom wordt ten slotte zo duidelijk gezegd: ‘Komt, want alle dingen zijn nu gereed’. Trouwens, Johannes de Doper predikte al dat het Koninkrijk der hemelen nabij was gekomen. Jezus bevestigt dit en voegt er zelfs aan toe dat het in beginsel al onder het Joodse volk te vinden was.

Men kan niet ontkennen dat al deze dingen waarschijnlijk een geestelijke betekenis hebben. Ik zou deze dingen niet willen loochenen. Als iemand bij zijn eigen standpunt wil blijven, zullen wij er geen punt van maken. Vooral omdat ik van mening ben dat we, als we deze punten niet te sterk vasthouden, niet aan het doel van de Heiland voorbij zullen gaan. Om echter de behandeling van de gelijkenis des te meer tot nut te laten zijn, zullen we vooral die zaken behandelen die zowel op de Joden in de tijd van de Heiland betrekking hebben, als ook op alle mensen die bevoorrecht zijn met een goddelijke openbaring.

Ik zal mij tot drie zaken beperken:

- Overal waar God Zijn Evangelie wil zenden, daar gebruikt Hij gewoonlijk de dienst van mensen, om vele en velerlei mensen te roepen tot Zijn gemeenschap.

- Die knechten van God moeten hun medemensen in de Naam van de Heere zeer ernstig en vriendelijk nodigen tot het heil dat God Zelf al buiten hen heeft bereid.
- Die roeping, in de Naam van de Heere gedaan, geeft niet alleen vrijheid, maar legt zelfs een onvermijdelijke verplichting op de genodigden, om die roepstem op te volgen.

Ik twijfel er niet aan dat iedereen begrijpt dat deze dingen duidelijk in de tekst staan. Laten we deze punten nu verder onderzoeken.

- Allereerst zeg ik dan, dat God, overal waar Hij Zijn Evangelie laat prediken, ook Zijn knechten zendt met het bevel om allerlei mensen te roepen tot Zijn zalige gemeenschap.

Het voorrecht van een goddelijke openbaring is zeer groot en helemaal vrij. God zendt Zijn Evangelie waar en wanneer Hij het wil. Overal waar Hij Zijn Evangelie zendt, daar zendt Hij Zijn boden en afgezanten, om in Zijn Naam de heuglijke, blijde boodschap van het Evangelie aan te kondigen en mensen nadrukkelijk aan te sporen tot de omhelzing ervan.

De Heere zou wel onmiddellijk tot ons mensen kunnen spreken vanuit de hemel. Hij zou door het

schenken van Zijn Geest de mensen, die Hij van eeuwigheid in liefde gekend heeft, onmiddellijk voor de zaligheid kunnen toebereiden. Maar in Zijn grote wijsheid behaagt het Hem gepaste middelen en werktuigen daarvoor te gebruiken, in het bijzonder de dienst van mensen. Het is waar, meermalen heeft God bijzondere bevelen of bekendmakingen van Zijn wil gegeven door de dienst van engelen. In bijzondere gevallen sprak de Heere wel eens onmiddellijk uit de hemelse heerlijkheid. Ten tijde van het Oude Testament kwam de Zoon van God meerdere keren op aarde om de gelovigen van die tijd te vereren met Zijn verschijningen. Die dienden om hun geloof in Zijn toekomstige menswording te versterken. Maar gewoonlijk werkt de Heere niet op deze manier. Meestal gebruikt Hij mensen; zwakke mensen, van dezelfde gesteldheid als anderen. Misschien vraagt u: waarom? Omdat deze manier van roepen de overvloedige bewijzen zijn van de mensenliefde van God in een overweldigende neerbuiging van Zijn goedertierenheid. Ook komt deze manier het meest overeen met de aard, het verstand en het begrip van de mensen.

Maar wie zijn ze die door deze knechten van God geroepen moeten worden? Zijn dat alleen de uitverkorenen? Zijn het alleen zulke mensen bij wie men

aanvankelijke bewijzen van genade vindt?

Nee, als dat zo zou zijn, dan zou de Heere God Zijn knechten Zijn verborgen raad moeten openbaren. Of Hij moest hen een onfeilbare geest van onderscheid geven, zodat zij weten wat er wel of niet in de geest van een mens gebeurt. Maar wij zien dat zelfs de onfeilbare leiding van Gods Geest, Die aan de profeten en apostelen is geschonken, zich niet zover uitstreckte. Ja, ook Gods eigen Zoon nodigde en riep mensen die nog in het geheel geen bewijzen van bekering gaven. God wil dus dat Zijn knechten allerlei mensen zullen roepen. Hij zendt hen zelfs tot mensen die niet uitverkoren zijn. Hij wil dat zij de mensen zullen roepen uit de staat waarin zij zich als zondaars bevinden, tot een betere, meer gelukzalige staat. Dit leert deze gelijkenis ons duidelijk. Als u dit ontkent, laat u zien dat u dit gedeelte uit Gods Woord nooit met aandacht hebt bestudeerd. Deze gelijkenis toont ook hoe geduldig en aanhoudend God velerlei liefdewerk laat besteden zelfs aan ondankbare verachters van Zijn nodiging. Voor de Heere is het niet genoeg om een keer Zijn knechten te zenden, nee, Hij zendt bode na bode. Hij laat niet na, zelfs na herhaaldelijke verachting, de hele dag Zijn handen uit te strekken tot een weerstrevend volk.

Zolang het de tijd van Zijn verdraagzaamheid is

voor een land of volk, zolang laat de Heere zo'n volk steeds opnieuw onderwijzen in alle ernst, liefde en oprechtheid, in alles wat tot hun vrede kan dienen. De Joden hadden dat voorrecht lange tijden genoten. Hoeveel goddelijke boodschappers werden er niet van tijd tot tijd tot hen gezonden! Er was steeds een grote menigte van boodschappers van goede tijding onder hen. Als we kijken naar de laatste jaren dat zij een natie vormden, verdubbelde de Heere als het ware Zijn liefdearbeid. Hij zond hen de voorloper van de Messias, die in de geest en de kracht van Elia zijn werk deed. Nu zond Hij zelfs Zijn eigen, geliefde Zoon. En deze grote Boodschapper zond ook Zijn discipelen uit, om dit volk in Zijn eigen Naam, en die van de Vader, te bidden: 'Kom toch, kom toch tot het heil van Gods Koninkrijk. Kom, koop en eet, ja kom, koop en eet, zonder geld en zonder prijs, wijn en melk'.

- Deze nodiging behoort des te meer gehoor te ontvangen vanwege de inhoud ervan. Ze bevat niet alleen een bekendmaking van de vrijheid die God geeft om deel te hebben aan de heilgoederen van Zijn Koninkrijk. Maar ze getuigt er ook van dat de grote taak die aan een zondaar wordt opgelegd om deel te krijgen aan dit heil, niets anders is dan het zich *laten zaligen*. Dat betekent door een levend en oprecht geloof gebruik te maken van een goed

dat voor niets wordt aangeboden. Het is al buiten ons gereed gemaakt. Dat is het tweede deel dat wij moeten overdenken.

Het zou zeker groot, zelfs onbeschrijflijk groot zijn, als de Heere God Zijn genade zou willen schenken aan afgeweken schepselen, nadat zij daar een zeer moeilijke taak voor zouden hebben verricht. Of als Hij een lange reeks voorbereidingen of een bepaalde geschiktheid eiste, voor men met enige gegronde vrijmoedigheid tot Hem zou mogen komen. Een zondaar zou uit een werkheilig beginsel zeker geneigd zijn op deze manier te werk te gaan. Dat blijkt wel heel duidelijk bij hen die in aanvang verlangend zijn geworden naar de goederen van het heil. Maar deze weg tot zaligheid zou uitermate ongeschikt zijn voor een doemschuldige, diep afgeweken en geheel onmachtige zondaar. Ja, ik ben ervan verzekerd dat niemand ooit op deze voorwaarden op de rechte wijze tot God gebracht zou worden. Dit weet de Heere, en daarom wordt de nodiging zo voorgesteld, dat alles, volstrekt alles wat men nodig heeft, voor niets wordt aangeboden. Het is: 'Kom maar, u hoeft niets mee te brengen, alle dingen zijn bereid. Hoe waardevol en heerlijk wordt door deze overweging de nodiging door het Evangelie.

Laten we het nog nauwkeuriger bezien. Wij worden niet geroepen om zelf een hemel vol geluk te maken,

of vereisten te hebben voor het kunnen genieten van de hemelse zaligheid. Nee, waartoe we geroepen worden is een goed dat helemaal klaar is. Voor het genieten daarvan, hoeven we ook niets van onszelf mee te brengen. Onze taak is slechts die van de genodigde gasten die komen aanzitten om gebruik te maken van wat ons wordt voorgezet. Eigen waardigheid of geschiktheid geven hier geen enkel recht. Alles wordt om niet, zonder geld en zonder prijs aangeboden. Alleen de vrije toestemming van de Gastheer, en die ook alleen, geeft de onwaardige zondaar een volkomen recht om zich te bedienen van alles wat wordt aangeboden. Niemand wordt van deze vrijheid dan ook buitengesloten, dan degene die zich door ongeloof en trotse weigering buiten sluit.

Dit Woord van de Koning geldt voor allen die onder het Evangelie leven. Zonder uitzondering wordt tot ieder gezegd: ‘Kom, kom, want alle dingen zijn gereed!’ We mogen er wel aan toevoegen: zo vrij en onbeperkt de nodiging is, zo ernstig en oprecht gemeend is ze ook. God verklaart de geroepenen ernstig en welgemeend dat zij mogen en moeten komen. En Hij belooft hen niet minder oprecht de rust voor de ziel en het eeuwige leven, als ze met echt geloof komen (zie ook de Dordtse Leerregels hierover, hoofdstuk 3 en 4, paragraaf 8 en 9).

Als de Gastheer nu niet ernstig wilde, dat de geroe-

penen zouden komen, zou Hij dan wel zo vertoornd zijn over hun weigering, zoals in de gelijkenis wordt geschetst? Zou Hij dan wel terecht kunnen zeggen: ‘Omdat Ik geroepen heb, en gij geweigerd hebt; Mijn hand uitgestrekt heb, en er niemand was die opmerkte; (...) zo zal Ik ook in uw verderf lachen; Ik zal spotten, wanneer uw vrees komt (Spreuken 1:24,26)?

- Trouwens, dit blijkt nader uit wat we in ons derde punt hebben vastgesteld. De nodiging, die in de Naam van de Heere geschiedt, geeft niet alleen het recht om van die aanbieding gebruik te maken, maar brengt zelfs de genodigden onder de zwaarste verplichting om zich tot een gewillige gehoorzaamheid te laten bewegen. Inderdaad, als de Koning Zijn knechten alleen zou laten zeggen: ‘De Koning heeft een grote maaltijd bereid en Hij wil daar bepaalde personen voor uitnodigen’, dan zouden zij die dit horen, reden hebben om te denken: zou ik wel behoren tot de uitgenodigde personen? Heb ik wel vrijheid om te komen? Geldt deze bekendmaking ook voor mij? Ja, ik durf te zeggen: ‘Als het Evangeliewoord niet meer behelsde dan deze boodschap, dan zou niemand voor zichzelf daar een goede grond van geloofsvrijmoedigheid uit kunnen opmaken’. Maar nu luidt het Woord van de nodi-

ging: 'Kom, want alle dingen zijn gereed'. In dit Woord ligt een aanbieding van de heilgoederen van Gods Koninkrijk. Maar het is ook een hoog bevel om er gebruik van te maken.

Hierdoor worden alle voorwendsels voor ongeloof geheel afgesneden. Ieder tot wie het Woord van de Gastheer komt, moet weten dat hij het recht heeft om te komen, maar ook dat hij het verplicht is. Kom tot de maaltijd, is de taal van de toestemming voor en de aanbieding van alles wat er aan die maaltijd te genieten valt. En omdat deze woorden uit de mond komen van een gezaghebbende Koning, is het ook de taal van een hoog bevel. Het maakt niet uit of de Koning de woorden nu Zelf uitsprekt, of dat Hij ze laat verkondigen in Zijn Naam door iemand die Hij daartoe bevel geeft. De verplichting tot gehoorzaamheid en het recht om te mogen komen, blijven voor de genodigden hetzelfde. Hij die na het ontvangen van zo'n boodschap twijfelt of hij wel mag komen, zegt hiermee dat hij de Nodiger verdenkt van onoprechtheid. Hij beschouwt Hem dan als iemand die hem wel vriendelijk uitnodigt voor de maaltijd, maar hem niet zou aannemen als hij werkelijk komt. Wie op dit aanbod denkt: 'Ja, ik word wel geroepen, maar ik bekeer die aangeboden vriendelijkheid niet, tenminste niet op die manier als mij wordt aangeboden. Ik wil niet

steunen op de genade van de Gastheer. Ik wil niet komen om alles te ontvangen als een geschenk, ik wil minstens mijn eigen prachtige, zelfgemaakte kleed meebrengen, en ook mijn passende, goede hoedanigheden.' Zo'n persoon zegt daardoor dat hij de Gastheer veracht en zich aan Zijn bevel niet gelegen laat liggen. Hij walgt van die maaltijd en laat zien dat hij een trots en hoogmoedig mens is. Hij wil zich niet zo diep vernederen dat hij alles om niet en uit gunst wil ontvangen. Ja, hij voelt zich niet vereerd door de uitnodiging van de Koning.

Breng dit alles nu eens over op het geestelijke leven en zie dan uit deze weergave welk een gruwelijke misdaad het ongeloof is. Zie eens hoe godonterend het is en leer ervan hoe rechtvaardig God met vlam-mend vuur wraak zal doen, wanneer Hij wordt versmaad in Zijn vriendelijk aanbieding. Dat zal Hij doen aan hen die Hem niet kennen en aan het Evangelie van Zijn Zoon Jezus ongehoorzaam zijn (2 Thess. 1 vers 8).

Moeten we niet zeggen, als we deze dingen goed overdenken: hoe is het mogelijk dat er één mens aan wie zo'n vriendelijke nodiging in Gods Naam gedaan wordt, maar een ogenblik zou twijfelen of helemaal door ongeloof zou kunnen achterblijven?

Toch waren er alle eeuwen door velen die deze roepstem achteloos in de wind sloegen, of er in ieder geval niet goed op letten. Hoe aantrekkelijk en hartinnemend deze taal ook is, een geheel dood en in zonden verzonken mens kan en wil die niet horen of ter harte nemen, tenzij zich bij dit uiterlijke Woord van nodiging paart het almachtige en overwinnende werk van Gods genade. De uitkomst heeft dit altijd bevestigd. Het vervolg van de gelijkenis zal ons laten zien dat de Heiland ook met dat doel deze woorden heeft uitgesproken. Zo wil Hij aan het licht brengen hoe onbehoorlijk het gedrag is van hen die Hem en Zijn aanbiedingen van de hand wijzen. In een volgende preek zullen wij de waarheid bevestigd zien uit Johannes 3 vers 19: ‘Dit is het oordeel, dat het Licht in de wereld gekomen is, maar de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het Licht, want hun werken waren boos’. Maar laat ik nu verder gaan met de toepassing.

Toepassing

De kern van de toepassing is deze belangrijke boodschap: niemand van hen die onder het Evangelie leven, zal een terechte verontschuldiging voor God kunnen inbrengen ten aanzien van zijn ongeloof. Dat geldt ook ons, als wij ongelovig zijn en blijven. Daarom zal ook niemand de oorzaak van zijn onge-

loof en eeuwige veroordeling kunnen toeschrijven aan God. Integendeel, de ware reden van zijn verderf is zijn eigen onwil en afkeer. Dat dit zeer zeker is, blijkt duidelijk hieruit dat onze voorrechten aan die van het Joodse volk gelijk zijn. Immers, God zendt ook tot óns Zijn Woord. God schenkt ook ons Zijn knechten. Hij laat niet alleen tot ons zeggen: ‘Alle dingen zijn gereed’, maar Hij laat ook ons toeroepen: ‘Kom, u mag vrij komen. Ik wil dat je komt, ja, Ik verbied je weg te blijven! Als straf voor het wegblijven valt u Mijn hoogste ongenade ten deel. Hoe kunnen wij na zo’n vriendelijke, maar wel verplichtende roepstem nog uitvluchten bedenken, om ons ongeloof goed te praten? Wat zullen wij God antwoorden als hij ons zal oordelen overeenkomstig dat Evangelie?

Ik hoor het ongelovige hart van één van mijn toehoorders al zeggen: Wat heeft het voor zin dat God in Zijn uitwendige roeping door het Woord, Zijn genade zo ernstig aan ons allen laat aanbieden, terwijl Hij toch weet dat de meesten het nooit zullen aannemen? Hij heeft Zelf toch besloten om maar weinigen zalig te maken? Wat heeft de uitwendige roeping voor zin, als de inwendige er niet bij komt? Een mens is toch dood in zonden en is toch onmachtig om die roeping te verstaan en die op te volgen? Welke aanmoediging kan iemand ontvangen

om op die roepstem te komen, omdat er velen zijn die zoeken in te gaan en niet kunnen. Uit de gelijkenis in Mattheüs 22 blijkt toch dat iemand in zekere zin direct kan komen en toch nog worden uitgeworpen. De gast zonder bruiloftskleed was gekomen, maar de gastheer stuurde hem weg.

Mogelijk zegt uw hart wel op al deze dingen: óf de roeping is niet bestemd voor iedereen, óf de mens moet genoeg krachten hebben om deze roepstem te kunnen opvolgen. Anders zou God mensen bedriegen en zou het ongeloof terecht verontschuldigd mogen worden.

Laat mij deze tegenwerpingen bespreken. Dat is heel erg nodig. Niet alleen omdat deze gedachten van nature min of meer in ieders hart leven, vijandig als het van nature is tegen God. En ook niet alleen omdat velen bezwaren maken tegen deze leer. Maar vooral ook, omdat vele zwakke en twijfelende mensen daardoor merkbaar worden verhinderd of geremd in het daadwerkelijke komen tot en het gebruikmaken van Christus.

De eerste tegenwerping ontstaat door het overeenbrengen van de algemene, uiterlijke roeping met Gods besluit. Het ongeloof wil deze diepte niet alleen inzien, maar ook begrijpen. Men wil het onnaspeurlijke van Gods wegen doorgronden, in plaats

van met Paulus in heilige verwondering te zeggen: 'O diepte van de rijkdom, zowel van de wijsheid als van de kennis van God' (Romeinen 11:33).

Omdat dit doorgronden niet kan, komt de vijandschap van de vleselijke mens tegen God openbaar. Hij ontkent één van de twee uitersten die hij beide op gezag van God moest aanvaarden. Wat aan God moet worden overgelaten, wil hij ontrafelen en omdat hij dit niet kan, komt hij in opstand tegen God. Hij beschuldigt de Allerhoogste van onrechtvaardigheid of onoprechtheid. Maar is deze manier van handelen wel redelijk en betamelijk? Nee, zeker niet!

Als dit wel zo was, zou God niets mogen doen of openbaren, dan wat wij, eindige en bekrompen schepselen, met ons tekortschietende verstand kunnen begrijpen. Is het niet dwaas, buitensporig trots en hoogmoedig om de hoogste God onder zo'n wet te willen brengen? Wie geeft ons daartoe de bevoegdheid?

Wat is er moeilijker met elkaar te verbinden: de leer van de uitverkiezing met de algemene roeping, of de eeuwige besluiten van God met de vrije daden van de schepselen? Of moeten we besluiten dat God niet van te voren weet wat de mensen zullen doen? Moeten we Hem besluiteloosheid toeschrijven tot Hij de uitkomst weet? Moeten we Hem de wetge-

vende macht ontzeggen? Wat voor God zou Hij dan zijn? Een afhankelijke en veranderlijke God? Dat is niet anders dan een afgod.

Als u zegt: God heeft niet iedereen uitverkoren en Hij roept iedereen. Is Hij dan tegenover hen die niet zijn uitverkoren niet onoprecht? Hoe kan iemand zeker weten dat God het meent als Hij hem roept? Ik wil het volgende antwoorden. Er is zeker in de overdenking van dit stuk iets dat wij, eindige en kortzichtige schepselen niet ten volle kunnen doorzien. Maar wij kunnen er genoeg in vinden, dat toont dat God vrij is van onrechtvaardigheid en dat de hindernissen wegneemt die de leer van de uitverkiezing zou kunnen veroorzaken.

Om te tonen dat God niet onrechtvaardig en onoprecht handelt, vraag ik u: wat doet God in de roeping, die Hij laat uitgaan door het Woord? Zegt Hij daarin dat Hij Zich heeft voorgenomen om alle uitwendig geroepenen zalig te maken? Zeker niet. Hij laat de zaligheid in Christus als noodzakelijk en begeerlijk voorstellen. Hij laat verkondigen dat er een weg van zaligheid mogelijk is, ja zelfs daadwerkelijk uitgevonden en beschikbaar. Hij laat de mensen verkondigen dat er zo'n onlosmakelijk verband ligt tussen het gelovig komen tot Christus en het zalig worden, dat niemand die komt uitgeworpen zal worden. Hij geeft ten slotte van Zijn

kant de mens vrijheid om te komen als hij wil. Ja, Hij beveelt hem om van deze weg tot zijn voordeel gebruik te maken. Wat is er in dit alles, dat strijdt tegen Gods verborgen wil? Blijft het niet wenselijk om zalig te worden? Is er geen ontwijfelbaar verband tussen geloven en zalig worden? Blijft het niet de plicht van de mens om te geloven, ook al heeft God besloten, dus ook voorzien, dat niet allen dit heil zouden aannemen? Heeft God niet besloten om het Evangelie, om meer dan één reden, overal en aan alle mensen te laten prediken? Kon God wel anders besloten hebben, wanneer Hij nu uit allerlei rangen en standen door één en hetzelfde middel de Zijnen roepen wil?

Wat wil men toch? Had God de zaligheid alleen aan de uitverkorenen moeten aanbieden? Dan had Hij Zijn verborgen raad bekend moeten maken. Pas dan zou men grond hebben om te geloven. Wat een wanorde zou daaruit voortkomen. En hoe zou dan het Evangelie als een geschikt middel tot opwekking van het geloof dienen? Ja, zou het dan terecht zijn als de vloeken van de wet zouden komen over de versmaders van Gods heil, de hardnekkige en onbekeerlijke mensen?

Als ik denk aan de beoefening van het geloof, hoeft niemand van de geroepenen zich één moment

bezorgd te maken over het bijzondere besluit van God. Dit is voor ons in ieder geval een verzegeld boek. Niet de verborgen, maar de geopenbaarde dingen zijn voor ons. Komt door Gods aanbiddelijke voorzienigheid het Woord van het Evangelie tot mij? Laat God die boodschap ook aan mij brengen: 'Kom, want alles is gereed?' Dan moet ik niet verder redeneren of vragen, maar geloven! En in het geloof moet ik komen, vertrouwend dat God mij wil zaligmaken en dat Hij het zeker zal doen, als ik Zijn roepstem eerbiedig en gelovig opvolg. Als ik voel dat mijn ziel geneigd is om direct te komen, dan mag ik ook zeker vaststellen dat God mij in het bijzonder roept en dat ik mij op die weg bevindt waarop Hij mij zeker wil behouden.

Kort gezegd, met het gehoorzaam opvolgen van de roepende stem geef ik God de eer en kan ik niet dwalen. Maar als ik blijf redeneren, verhard ik mij in ongeloof en daardoor blijf ik bij God vandaan. Ik heb het aan mijzelf te wijten als ik onder het Evangelie verloren ga. Het ligt niet aan Gods besluit, want dat is mij nooit bekendgemaakt als een richtlijn voor mijn geloof.

Misschien zegt u: al deze dingen zijn wel goed, en zouden terecht zijn als de mens voldoende krachten zou hebben om Gods roepstem op te volgen. Maar

is het niet ongepast om tot een dode te zeggen: ‘Kom aan de maaltijd?’ Of is de mens niet zó onmachtig als gezegd wordt door de christelijke kerk? Ik antwoord: ja, zeker is de mens zo onmachtig. De mens, hoogmoedig van aard als hij is, wil zijn onmacht niet geloven en hij weigert dat te erkennen tegenover God. Juist daarom wordt het Evangelie, dat armen en verlorenen roept, voor velen niet dierbaar. Men schuilt te veel achter zijn onmacht. En terwijl hij zich daarop beroept, gaat hij voorbij aan zijn verdoemelijke onwil, om als zo’n machteloze geholpen te willen worden.

Intussen, wat doet de nodiging van het Evangelie? Zegt God daarin: ‘Kom in eigen kracht? Breng het althans zover als u kunt, en waar uw natuurkrachten tekortschieten, zal Mijn genade tussenbeide komen om het gebrek te verhelpen?’ Zo wil de hoogmoedige mens het graag. Maar nee, het Evangelie zegt: u bent arm, blind en naakt en zo ongelukkig, dat u dit niet ziet of voelt. Daarom raadt Jezus u aan, om van Hem te kopen wat u nodig hebt tegen blindheid, armoede en naaktheid. Wat blijft er nu nog over, ter verontschuldiging van het ongeloof? Wordt alles niet aangeboden, om niet en ernstig?

U zegt: ‘Ernstig aangeboden, hoe kan ik dat geloven? Als God mij dit alles ernstig aanbood, zou Hij het mij dan ook niet werkelijk geven? Te meer nog

daar Hij weet dat ik immers de zaligheid net zo min kan toepassen als verwerven? Ja, hoe kan God de genade en het heil ernstig aanbieden aan mij en allen die onder het Evangelie leven, terwijl Hij weet dat het toch maar voor bepaalde personen door de dood van Christus is bereid en verworven? Zolang ik geen bewijs krijg door de toepassing van beginnende genadewerken in mijn gemoed, dat de zaligheid ook voor mij verworven is, hoe en op welke grond kan en mag ik dan vaststellen dat God mij ernstig roept en mij alle heil en genade in Zijn Zoon aanbiedt?

Tot u die zo spreekt, zeg ik: u houdt u op met allerlei uitvluchten. U doet dit uit vijandschap tegen God en omdat u graag met Hem wil twisten. Of uit verlegenheid en omdat de kracht van het ongeloof u ten onder houdt. Als het eerste waar is, kunt u uw vonnis lezen in Romeinen 9:19-20. Dan kunnen wij ons niet verder met u inlaten. Als het tweede het geval is, geven we u de volgende raad. God geve dat u dit door Zijn Geest zult begrijpen.

Houd op met al uw onnodig redeneren. Daardoor kunt u toch nooit geholpen worden. Maar geef God vanaf dit ogenblik de eer, door acht te geven op Zijn geopenbaarde Woord.

Wij leren dan dat Jezus' verdienste alleen en bepaald tot heil van Zijn uitverkorenen is verworven. Maar het leert ons ook dat Zijn verdiensten onder allerlei soorten mensen verspreid zijn. En voor zover God door de nodiging van het Evangelie de uitverkorenen wil verzamelen, gebruikt de Schrift zulke algemene uitdrukkingen, dat niemand van de uiterlijk geroepenen wordt uitgesloten. Op dat Woord van de nodiging moeten we zien, en daardoor aangemoedigd worden om te komen.

Erken verder ook voor God dat u diep blind bent. U bent dus onmogelijk in staat om geestelijke zaken goed te verstaan. Erken uw onwaardigheid, die zo groot is dat u het waard bent, als de Heere naar uw verdienste handelde, om voor eeuwig van Zijn gunst uitgesloten te zijn. Erken ook uw gehele onmacht om te kunnen geloven en uw onlosmakelijke plicht om te moeten geloven. Verander zo in zekere zin Gods bevel in een gebed en zeg met de Kerk: 'Trek mij, Heere, dan zal ik u nalopen'.

Let hierbij nauwkeurig op de werkzaamheden die in uw ziel opgewekt worden. Als u enige aandrang voelt om te komen op Gods Woord en getuigenis, houd dan die neiging niet in door toe te geven aan bedenkingen die u de moed benemen. Volg liever

die aandrang eenvoudig op. Dan zult u ervaren dat dit voor uw gemoed het beste is. Het woord van de Heiland is waarachtig waar: ‘Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen’.

Nu hoor ik een twijfelmoedig hart bezorgd klagen: als ik het gehoorde overdenk, voel ik dat mijn hart als was in mijn binnenste wordt. Ik zie de noodzaak om te moeten geloven. Ik voel mij gedrongen om dit zonder uitstel te doen. Ja, ik word zelfs verontwaardigd over mijn eigen ongeloof. Maar er komt een gedachte in mij op, die mij weer terneerslaat. Ik denk aan de gast zonder bruiloftskleed, over wie Mattheüs verhaalt. Ik ben bang dat ik net zo ben als hij, als ik op de nodiging van de Heere zou komen. Des te meer omdat ik mezelf niet kan zien als iemand die bekleed is met de feestelijke kleding van het heil, of bekleed met de mantel van gerechtigheid. Hoe kom ik aan dit feestelijke kleed? Meerdere keren heb ik de Heere gevraagd om daarmee bekleed te worden en mezelf aan Hem opgedragen. Maar tot nu toe is dit verlangen niet vervuld en mijn ziel is niet gerust gesteld.

Is dit de taal van uw verlegen hart? Luister dan naar het antwoord dat wij u zullen geven. Laat het voorbeeld van de gast zonder bruiloftskleed u niet hinderen om ootmoedig en gelovig tot Jezus te ko-

men. Zijn misdaad was niet dat hij was gekomen, maar dat hij het feestkleed dat de gastheer hem aanbood, weigerde aan te doen. Het voorbeeld van de onwaardige tafelgenoot laat ons het karakter zien van een uiterlijke belijder en mondchristen, of van iemand die zijn gerechtigheid voor God bij zichzelf zoekt. Dit is verwerpelijk in Gods oog. Maar past dit op u? Zou u weigeren u te laten bekleden met Jezus' eeuwige gerechtigheid, als u maar durfde geloven dat God u ermee zou willen bekleden? Nee toch? Laat dan dit voorbeeld u niet afschrikken. Leer ervan om juist meer uit te zien naar het mogen delen in Jezus' gerechtigheid. Laat u ermee bekleden door een gelovige omhelzing van de aangeboden hulp van de Geest. En zie helemaal af van al uw eigen hoedanigheden waarmee u zich bij God zou willen aanprijzen.

Laat u zich er ook niet vanaf houden, omdat u nog niet ten volle bent getroost, terwijl u zich verschillende keren aan God hebt aangeboden. Integendeel, onderzoek uzelf of het hieraan hapert: bent u wel echt ontdaan van alles van uzelf? Hebt u ooit echt gelovig durven vertrouwen op Gods nodiging en aanbod, dat de Heere u ook met dit feestkleed wil bekleden? Wilt u echte vrede voor uw ziel hebben? Weet dan dat u dit niet verkrijgt door weg te blijven, maar

door gelovig te komen.

Erken verder dat God vrij is in tijd en wijze. Ga in de aanbevolen weg en wacht in die weg op de genade van de Heere. Komt u op de nodigende roepstem van de Heere steeds armoedig en gelovig tot de Heiland, wees er dan van verzekerd dat u zeker zult ervaren dat uw ziel op Gods tijd getroost wordt. God Zelf zal uw ziel hier al, bekleed met de feestelijke kleding van het heil, laten aanzitten aan Zijn tafel. Hij zal u in meerdere of mindere mate alle heilgoederen van Zijn Koninkrijk schenken, waarnaar uw ziel zo begerig is. En na dezen zal Hij u de volle verzadiging geven aan het avondmaal van de bruiloft van het Lam.

Gelovigen, aan u is het door genade gegeven deze kostbare en troostrijke waarheden bij het licht van de Geest te verstaan. Het Evangelie is voor u geopend, u mocht dwars door alle bedenkingen van het ongeloof heen doorbreken. U bent het die uit eigen ervaring kunt getuigen dat het waar is, dat ieder die gelovig komt op de uitnodiging van de Heere, welkom is. Uw ziel mocht wel eens feestvieren als het woord van de Koning in uw oor en hart doordrong en u daar door geloof 'amen' op gezegd hebt. Ook later hebt u wel opnieuw de zielsverblijdende vreugde van Gods dierbare gemeenschap mogen

smaken, telkens als Zijn vrijmoedig makende Geest u de voorwerpen van het geloof meer van dicht bij liet zien. U herinnert zich toch die zalige momenten nog wel?

Hoe komt het dan toch dat u zo dikwijls bedrukt en moedeloos bent, alsof er geen zaligheid in de gemeenschap met de Heere en geen vreugde meer in Zijn dienst voor u te vinden zou zijn? U hebt toch van dit grote heil de vrucht geproefd en u weet dat u geroepen bent om gedurig feest te houden.

Weet u niet hoe dit komt, maar zou u hier graag tot uw onderwijs de redenen van willen horen?

Er kunnen veel redenen zijn:

Sommigen houden zich meer bezig met het bezien van zichzelf dan met het overdenken van wat er in de Heere voor hen te vinden is.

Of men beseft niet genoeg dat Gods uitnodiging aan zondaars en slechte mensen altijd dezelfde blijft.

Daarom is deze ook voor een christen gepast die op een bepaald moment niet uit het geloof leeft. Hij mag ter aanmoediging van de uitnodiging een dankbaar en gelovig gebruik maken, hoe ellendig zijn toestand er ook uitziet.

Bij anderen scheelt het eraan dat ze te veel rusten op het eerste werk. Ze lopen als in een cirkel rond. Naarmate zij met onderscheidend licht het eerste

werk als echt kunnen zien, zijn ze opgebeurd. Als het weer donker wordt, kwijnen ze weg. Deze mensen bedenken niet genoeg dat het gelovig komen een dagelijks werk moet zijn, ja, dat ze gedurig daarmee bezig moeten zijn. In de geestelijke dingen gaat het net zo als in de natuurlijke. Als u gegeten hebt, dan kunt u daar geen jaar van leven. Zo is het ook in het geestelijke. Het is nodig dat u telkens opnieuw komt en eet, om geestelijk voedsel en kracht te ontvangen.

Een ander gebrek is dat men zijn geestelijke honger niet genoeg opwekt. Ook dat men niet zorgvuldig genoeg is om allerlei zaken te vermijden die de geestelijke honger doen kwijnen en verflauwen. Daardoor gaat men niet ernstig genoeg met begeerten en verlangens uit naar de Heere en het genieten van Zijn liefde. Als iemand maag en ingewanden te veel belast met ongezonde en schadelijke voedingsstoffen, komt er gebrek aan eetlust. Dan walgt men van gezond voedsel en gaat het hele lichaam kwijnen. Dat moet dan doorgaans weer met bittere dranken en zuiverende medicijnen hersteld worden. Zo is het ook in het geestelijke leven. Als men te veel bezig is met de tijdelijke dingen, en opgaat in de genoegens van dit leven, ontwikkelt men een tegenzin in de nauwe omgang met God. Hierdoor zal men geestelijk verkommeren met als gevolg een dorheid en magerheid van de ziel, die de Heere

aan de ziel zendt. De geestelijke gezondheid wordt alleen bevorderd door het uitzuiveren van het verkeerde, en door gebruik te maken van de genezende stromen van genade van Gods Geest.

Dan zijn er ook mensen die wel eens een gelovig gebruik mochten maken van de volheid van Christus en van de goddelijke beloften, die in Hem 'ja en amen' zijn. Maar zij erkennen dit onderricht van de Geest en de werkzaamheden daarmee niet genoeg als een echt bewijs van genade. Ze zien heimelijk uit naar iets wat meer krachtadig is of in elk geval de ziel in veel sterkere mate zal verruimen, om te mogen zeggen: de Heere heeft mij doen proeven en smaken dat Hij goed is. Velen lijden hieraan, meer dan men zou denken. Het is doorgaans een gevolg van onkunde of verkeerd onderwijs; het bewerkt ook neerslachtigheid en een gebrek aan troost. Het gevolg is dat de Heere weinig eer krijgt van Zijn genade. Dan is het ook wel eens rechtvaardig als Hij Zijn vertroosting inhoudt vanwege het bedroeven van de Geest.

Zouden deze mensen redelijker en meer overeenkomstig Gods Woord handelen, ze zouden meer de voetstappen van Gods werk in hun ziel ontdekken. Nu brengen zij hun leven vaak door met klagen en heimelijke ontevredenheid, terwijl ze meer reden hebben om bemoedigd in de Heere te zeggen: 'De Heere is goed voor hen die Hem verwachten, voor de ziel die Hem

zoekt. De Heere is mijn deel, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen' (Klaagliederen 3: 25 en 24).

Bezie deze dingen eens met ernst, oprechten. En verkeert u in een kwijnende toestand, smeek uw hemelse Vader dat Hij u licht geeft over de kwaal van uw hart. Bid Hem of Hij u daarover verootmoedigt en vernieuwde genade wil schenken, om daartegen meer waakzaam te zijn.

Denk vooral veel aan het heil dat in het kostbare Evangelie u om niet wordt aangeboden. Dat zal u verlevendigen, opbeuren en troosten. Denk aan de vrije toestemming die God in Zijn nodiging schenkt als Hij u telkens opnieuw toeroept: 'Eet, mijn vrienden, drink, ja, word dronken in liefde!'

Als u hieraan steeds weer denkt, zal dit u beveiligen tegen het toegeven aan het ongeloof. Hierdoor zullen de goede begeerten en verlangens sterker en vuriger gemaakt worden. Het zal u meer bemoedigen tijdens het gemis van de tijdelijke dingen, en voorzichtiger onder het genot ervan. En vooral: dan zullen uw begeerten en verlangens uitgaan naar die gelukzalige toestand hierboven. Daar zult u eeuwig feest vieren, bekleed met de volmaakte, blinkende klederen van het heil, en voor Gods aangezicht de volle verzadiging van vreugde genieten, met de eeuwige lieflijkheden aan Zijn rechterhand.

AMEN!

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

In open envelop zonder postzegel zenden aan:

Pieters Grafisch Bedrijf bv
Antwoordnummer 5
4500 WC GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVERIEIL-SERIE

Voorzitter
Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op ING Bank nr: 581492
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Scherpenzeel

Abonnement: € 9,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen
(bij voorkeur schriftelijk) aan:

Pieters Grafisch Bedrijf bv,
Postbus 12,
4503 ZG GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl